

BLOC C

Com prenem decisions

Decidir és la cosa més banal i més important que faràs hui. Tries esmorzar, tries amb qui t'asseus, tries què respondre a un missatge. I, en algun moment d'este curs, triaràs què estudies l'any que ve. La bona notícia: decidir millor s'entrena.

Temps estimat de lectura: 17-20 min · Sabers LOMLOE:
C.1, C.2, C.3, C.4, C.5 · Prerequisits: Units 1-3 (identitat,
emocions i entorn). En acabar esta unitat sabràs: Aplicar el
procés de cinc fases a una decisió personal real, com triar
Batxillerat o FP.

“

*Prendre decisions bé no és talent —
és mètode. Esta unitat ensenya un
procés de cinc fases que es pot
aplicar a qualsevol cosa: des de
quin Batxillerat triar fins a si et
compres un mòbil nou.*

EL CAS

Carlos, 16 anys: Batxillerat General o Tecnològic

Obrim el Bloc C del currículum amb la competència més útil que entrenaràs este curs: prendre decisions a propòsit, no per inèrcia. Fins ara hem parlat de qui eres (Bloc A) i de l'entorn que t'envolta (Bloc B). Ara toca usar eixa informació per a alguna cosa concreta: decidir.

Qui decidix quan la teua intuïció i la pressió externa no coincidixen?

§1

El procés de cinc fases

Decidir bé no és qüestió de tindre un do. És qüestió de seguir un procés. Les persones que prenen decisions consistentment bones no pensen més ràpid que les altres: pensen més ordenat. El procés que anem a aprendre té cinc fases i es pot aplicar tant a «quina peli veiem esta nit?» com a «què estudie l'any que ve?».

§2

Biaixos cognitius: les trampes mentals que el teu cervell posa

Ací ve la part incòmoda: el teu cervell t'enganya, i ho fa de manera sistemàtica. Ho va descobrir Daniel Kahneman, un psicòleg israelià que va guanyar el Premi Nobel d'Economia el 2002 sense haver estudiat economia.

Quatre biaixos cognitius clau, segons en quina part de la decisió actuen.

Ancoratge: el primer número que veus et condiciona

Quan una quantitat numèrica apareix prompte en una conversa o en un procés, el teu cervell la pren com a referència inconscient per a tot el que ve després. Tant li fa que la referència no tinga cap sentit: l'efecte ocorre igual. Exemple quotidià: estàs regatejant una bici de segona mà. El venedor diu 300 €.

§ 3

Racional vs. emocional: la falsa oposició

Durant dècades la cultura popular ha venut una idea simple: les decisions racionals són bones i les emocionals dolentes. Cal decidir amb el cap, no amb el cor. Sona bé. És mentida.

§ 4

Tolerància al risc: coneix la teua

Andrea Solà: del Batxillerat dubtós a campiona nacional de FP

Quasi cap decisió interessant es pren amb certesa absoluta. Quasi totes impliquen algun tipus de risc: no eixir bé, no agradar-te, no encaixar, costar més del previst. La teua tolerància al risc és quant t'incomoda eixa incertesa. I ací hi ha una pista important: la teua tolerància al risc no és la mateixa en tots els àmbits.

§ 5

Decisions reversibles i irreversibles: pesos diferents

Les claus de la unitat

No totes les decisions mereixen la mateixa anàlisi. Tractar-les com si la mereixeren és paralitzant —et quedes estancat sospesant trivialitats— i, a més, et deixa sense energia per a les que sí que importen. La distinció més útil per a repartir eixa energia és entre decisions reversibles i irreversibles.

§ 6

I ara, la teua decisió

En les pròximes unitats cartografiarem a fons el sistema educatiu (Unit 5) i les opcions concretes de FP i Universitat (Unit 6) perquè tingues la informació completa abans d'aplicar este procés a la teua decisió real. L'objectiu del curs: que quan arribe el moment de triar, ho faces a propòsit i no per inèrcia.

§ 7

Glossari

Procés de presa de decisions: seqüència ordenada de cinc fases —definir la decisió, generar alternatives, establir criteris, analitzar i decidir/comprometre's— aplicable tant a decisions trivials com vitals. Alternatives: opcions reals entre les quals es tria.

§ 8

Per a aprofundir

Si esta unitat t'ha interessat, ací van alguns recursos per a anar més enllà: How to make hard choices — xarrada TED de Ruth Chang (2014, subtítols en espanyol). Per què encaixa: filòsofa especialitzada en decisions;

§ 9

Preguntas per a reflexionar

Estes preguntes no tenen una resposta única. Servixen per a discutir en classe o per a pensar individualment en tancar la unitat: Pensa en una decisió important que ja hages pres (un institut, un esport, una amistat).

Fins aquí la teoria

Continua al llibre de la unitat.